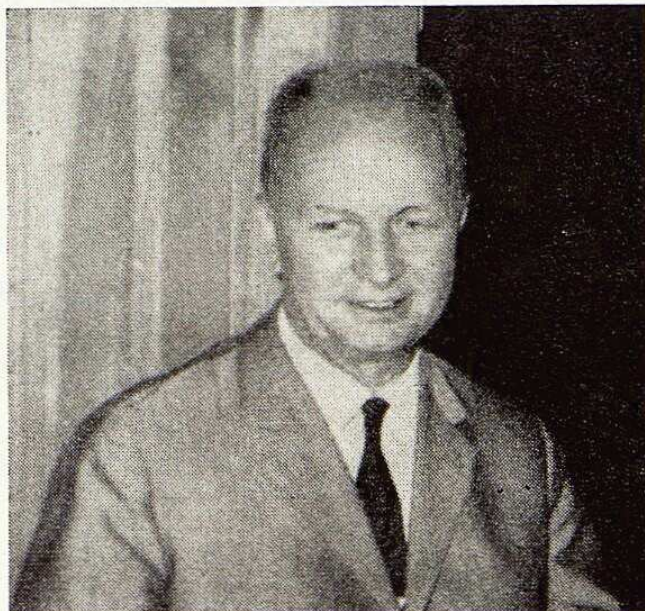

20. Pokus o sestavení blokového diagramu řečové oblasti. *Activ. nerv. sup.*, 5, 1963, 53—54.
21. Dnešní význam Heverochovy teorie afázií. *Čas. Lék. čes.*, 102, 1963 : 1131—1133.
22. Kvantifikace úbytku informace při zkomolení řečového signálu. *Activ. nerv. sup.*, 6, 1964 : 1.
23. Vektorové vyjádření fatické poruchy. *Sborn. věd. Prací lék. Fak. Hradci Králové*, 7, 1964 : 283—287.
24. Poznámky k práci J. Srnce a J. Diamanta: Zkouška relativní stálosti mentálního deficitu. (S T. Stránskou) *Čs. Psychol.*, 8, 1964 : 282—283.
25. Teorie grafů a patofyziologická interpretace duševních poruch. (S P. Nádvorníkem) *Activ. nerv. sup.*, 7, 1965 : 2.
26. Poznámky k výběru proměnných pro vlastní model nervové buňky. (S P. Nádvorníkem, J. Mělkou, C. Veselým a V. Drozenem) *Kybernetika*, 1, 1965 : 51—53.
27. Pokus o kvantitativní charakteristiku poruch převodu sémantické informace u afatiků. *Kybernetika a její využití*. Praha, ČSAV 1965, s. 240—241.
28. Poznámky k definici pojmu sémantické informace. (S P. Nádvorníkem a V. Drozenem) *Kybernetika a její využití*. Praha, ČSAV 1965. 242 s.
29. Příspěvek k typologii parafázií. *Sborn. věd. Prací lék. Fak. Hradci Králové*, 8, 1965 : 3—20.
30. Předpoklady modelování sémantických systémů mozkových. *Sborn. věd. Prací lék. Fak. Hradci Králové*, 8, 1965 : 525—528.
31. Příspěvek k typologii parafázií 2. Reakční doba. *Sborn. věd. Prací lék. Fak. Hradci Králové*, 8, 1965 : 529—535.

JAROSLAV SKÁLA PADESÁTILETÝ

MUDr. Jaroslav Skála, CSc. se narodil 25. 5. 1916 v Plzni, tamtéž vystudoval reálné gymnasium a maturoval v r. 1935. Dal se zapsat na Karlovu universitu v Praze, kde studoval současně tělesnou výchovu a lékařství. Složením zkoušek dosáhl 1939 způsobilosti profesora tělocviku. Uzavření vysokých škol oddálilo jeho promoci na lékařské fakultě až na 21. červen 1946. V srpnu téhož roku nastoupil na psychiatrickou kliniku KU. Asistentem byl jmenován 1. 1. 1949. Kandidátem lékařských věd se stal v únoru 1965.

Z československých psychiatrů je Skála v zahraničí nejznámější. Po druhé světové válce se u nás bojovalo proti nadměrnému požívání alkoholických nápojů, které se nesmírně rozmohlo. Při veškeré dobré vůli, iniciativě a vynaložené energii jen málo akcí dosáhlo většího než regionálního nebo časově limitovaného úspěchu. Teprve když přišel Skála, úzce specializovaný, intenzívně zaostřený, fanatik železné vůle a rozsáh-

lých vědomostí, spojující v sobě erudici tělovýchovnou, lékařskou a psychologicko-psychiatrickou, stoupá naše alkoholologie na mezinárodní úroveň.

Skála si našel vlastní poměr k pacientovi, který není sice všeobecně uznáván, ale Skálovi se v našich poměrech osvědčuje. Jeho stanovisko lze vyjádřit asi takto: alkoholový toxikoman je člověk nemocný, který bez cizí pomoci by se těžko zachránil, tuto pomoc je nutno mu poskytnout, ale jakýkoliv měkký režim je kontraindikován. Pacient musí získat vůli k uzdravení, musí spolupracovat a musí spolupracovat i na pomoci ostatním pacientům stejného druhu. Zásady léčby Skálovy nebudu zde blíže rozvádět, neboť jsou známy a dostupny též v písemnictví.

Skála je přívrženec „blinkaček“, antabusu, vedení deníku pacientem, režimové léčby, skupinové psychoterapie, zainteresování rodin pacientů, speciálních besed a trvalého styku s vyléčenými pacienty.

Skála má energické vystupování, úspornou dikci; nebudí v prvých dobách styku s pacientem vždy sympatie, ale respekt vzbudí vždy. Nakonec je většinou pacientů vysoce vážen a mnohými milován, jako přísný, ale k pomoci ochotný otec.

V r. 1948 ujal se Skála vedení protialkoholového oddělení u Apolináře, které mělo původně 10 lůžek a stalo se základem všech dalších Skálovy organizovaných zařízení.

Dne 6. 2. 1948 založil KLUS, tj. klub pacientů, kteří se pravidelně scházejí, předsedou je nejdéle abstinující pacient a místopředsedou Skála.

Skálovou iniciativou zřízena u Apolináře v r. 1951 první záchytná stanice v Evropě. Pobočka v Lojovicích otevřena v r. 1958 a stanový tábor v Dobronicích se konal po prvé v r. 1962. Měsíčník *Zápisy z Apolináře* vychází od r. 1950 a dosahuje 1200 výtisků.

Skála uložil své zkušenosti v monografii *Alkoholismus, terminologie, diagnostika, léčba a prevence*, která vyšla v r. 1957. Tato monografie byla odměněna cenou dr. Hůska. Dále vydal v r. 1957 monografii *Organisace a metodika boje proti alkoholismu*, která vyšla v r. 1962 v NDR v německém překladu.

Napsal 29 prací, 6 organizačních sdělení, 9 statí do učebnic, přeložil jednu monografii a 7 prací, napsal 10 souborných referátů. Z těchto 65 prací vyšlo 22 článků v zahraničí.

Skála mluví rusky, německy, anglicky a francouzsky. Účastní se kongresů, seminářů, je žádán o přednášky a instruktáže. Přednášel v NDR, Polsku, Jugoslávii, Švýcarsku, Francii, Rakousku, Holandsku, Velké Británii, Turecku, Indii a Norsku.

Cizina jej vysoce oceňuje. Pro své zásluhy byl zvolen čestným členem Britské společnosti pro studium toxikomanií. Od r. 1960 je ředitelem mezinárodního semináře pro prevenci a terapii alkoholismu. V r. 1965 jmenován do sboru expertů Světové zdravotnické organizace pro obor duševního zdraví.

Československá alkoholologie za své významné postavení děkuje Skálovi. Celý náš boj proti sociálnímu zlu alkoholismu je na trvalo v dějinách spojen s jménem Skálovým.

Jeho bližší i vzdálenější spolupracovníci obdivují jeho nezlomnou energii, vytrvalost v odstraňování překážek a schopnost jít vytčenou cestou děj se co děj. Jejich jménem přeji dr. Skálovi hodně dlouhý a radostný život, naplněný úspěchy a přeji mu, až jako stoletý půjde pružným krokem noční Prahou, aby už nikdy nepotkal žádného opilého.

Vondráček

RECENZE

L e m p p, R.: **Frühkindliche Hirnschädigung und Neurose.** (Poškození mozku v časném dětství a neuróza.) — Bern-Stuttgart, Hans Huber 1964. 149 s.

Kniha docenta neurologické kliniky university v Tübingen dr. R. Lemppa, která

je uvedena předmluvou prof. Heinricha Menga, shrnuje výsledky mnohaleté autorovy práce na tomto tématu.

Otázka psychických poruch u dětí na základě drobné poruchy mozkové tkáně dostala se v posledním desetiletí na jedno